

Spis treści

(Od Autorów)	5
1. Warunki powstawania, rozwoju i szerzenia się chorób zakaźnych zwierząt (Zdzisław Gliński)	6
1.1. Łańcuch epizootyczny	6
1.2. Źródło zakażenia	7
1.3. Zarazek	8
1.4. Rezerwuuar zarazka	9
1.5. Zakażenie	9
1.5.1. Wrota zakażenia	10
1.5.2. Rodzaje zakażeń	11
1.6. Drogi szerzenia się chorób zakaźnych	11
1.6.1. Przenosiciele chorób zakaźnych	12
1.6.2. Nosicielstwo zarazków	13
1.7. Czynniki zwiększające podatność na choroby zakaźne	14
1.8. Wiedza o epizootiach	15
1.8.1. Stadia rozwoju epizootcji (<i>patterns of disease</i>)	16
1.8.2. Sezonowość i cykliczność epizootcji	17
1.8.3. Typy rozwoju zaraz	18
1.8.4. Podstawowe prawa szerzenia się epizootcji	20
2. Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997 r. o zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa oraz o Państwowej Inspekcji Weterynaryjnej (Zdzisław Gliński) ..	21
3. Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zdrowia zwierząt (Zdzisław Gliński)	25
4. Wykaz chorób podlegających obowiązkowi zgłaszania do Międzynarodowego Urzędu ds. Epizootii (OIE) w Paryżu (Zdzisław Gliński)	27
5. Podstawy odporności przeciwwzakaźnej (Krzysztof Kostro)	30
5.1. Odporność nieswoista (niespecyficzna)	30
5.1.1. Czynniki ogólnoustrojowe	31
5.1.2. Czynniki komórkowe odporności nieswoistej	33
5.1.3. Czynniki humoralne odporności nieswoistej	35
5.2. Odporność swoista (nabyta, adaptacyjna)	36
5.2.1. Sposób nabywania odporności	37
5.2.2. Układ immunologiczny	38
5.2.3. Indukcja odpowiedzi immunologicznej	38
5.2.4. Swoista odporność komórkowa	39

5.2.5. Swoista odporność humoralna	40
5.2.6. Odporność sekrecyjna	43
5.3. Odporność przeciwbakteryjna	45
5.4. Odporność przeciwwirusowa	45
5.5. Odporność przeciwegrybicza	46
5.6. Mechanizmy ucieczki spod kontroli immunologicznej	47
5.7. Odporność matki i noworodka (<i>Zdzisław Gliński</i>)	47
5.7.1. Kompetencja immunologiczna płodu i noworodka	48
5.7.2. Odporność noworodka	50
5.7.3. Wpływ odporności matki na odporność czynną potomstwa	51
6. Postępowanie przeciwepizootyczne (<i>Zbigniew Grądzki</i>)	53
6.1. Likwidacja (wybijanie) zwierząt zakażonych	53
6.2. Izolacja zwierząt zakażonych	54
6.3. Leczenie zwierząt chorych	55
6.3.1. Leczenie przyczynowe	56
6.3.2. Leczenie objawowe	57
6.4. Zapobieganie przenoszeniu się zarazków	57
6.5. Profilaktyka ogólna (nieswoista)	58
6.6. Bezzakażny wychów zwierząt	59
6.7. Odkazanie (dezynfekcja)	59
6.7.1. Odkazanie fizyczne	60
6.7.2. Odkazanie chemiczne	61
6.7.3. Przegląd najczęściej stosowanych środków odkazających	62
6.7.4. Odkazanie pomieszczeń	72
6.7.5. Odkazanie wybiegów	73
6.7.6. Odkazanie wody pitnej	73
6.8. Utylizacja zwłok zwierzęcych	73
6.9. Utylizacja ścieków hodowlanych (gnojowicy)	74
6.10. Biologiczne metody odkazania	74
6.11. Deratyzacja	75
6.12. Dezynsekcja	77
7. Stymulacja odporności zwierząt (<i>Zbigniew Grądzki</i>)	80
7.1. Profilaktyka swoista	80
7.1.1. Uodpornienie bierne	80
7.1.2. Niebezpieczeństwa związane ze stosowaniem surowic odpornościowych	81
7.1.3. Uodpornianie czynne	82
8. Alergia w chorobach zakaźnych (<i>Jacek Andrychiewicz</i>)	91
8.1. Klasyfikacja reakcji nadwrażliwości	93
8.1.1. Nadwrażliwość typu I (typ anafilaktyczny)	93
8.1.2. Nadwrażliwość typu II (reakcje cytotoksyczne)	95
8.1.3. Nadwrażliwość typu III (reakcje wywołane przez kompleksy immunologiczne)	95
8.1.4. Nadwrażliwość typu IV (reakcje wywołane przez komórki, nadwrażliwość typu późnego)	96
8.2. Wykorzystanie reakcji nadwrażliwości u zwierząt	97
8.3. Anergia, paraalergia, heteroalergia	98
9. Podstawy chemioterapii chorób zakaźnych (<i>Marek Chmielewski</i>)	100
9.1. Leki o działaniu przeciwdrobnoustrojowym	100
9.1.1. Sulfonamidy	101
9.1.2. Pochodne furanu	104
9.1.3. Pochodne nitroimidazolu	104
9.1.4. Chinolony	105
9.1.5. Chemioterapeutyki przeciwegrybicze	106
9.2. Antybiotyki	107

9.2.1. Antybiotyki beta-laktamowe	109
9.2.2. Makrolidy	110
9.2.3. Linkosamidy	110
9.2.4. Tetracykliny	110
9.2.5. Aminoglikozydy	111
9.2.6. Polimyksyny	112
9.2.7. Antybiotyki polipeptydowe	112
9.2.8. Cefalosporyny	112
9.2.9. Antybiotyki przeciwgrzybicze	114
9.2.10. Leki przeciwwirusowe	115
9.3. Immunostymulatory	116
9.3.1. Ogólna charakterystyka immunostymulatorów	116
9.3.2. Immunostymulatory biologiczne	117
9.3.3. Immunostymulatory farmakologiczne i pochodzenia roślinnego	119
10. Zasady sprawozdawczości (Jacek Andrychiewicz)	121
10.1. Urzędowy lekarz weterynarii	121
10.2. Statystyka w lecznicy zwierząt	122
Aneks	
Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997 r. o zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa oraz o Państwowej Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 1997 r. Nr 60, poz. 369)	124
Załącznik – Wykaz chorób zakaźnych zwierząt podlegających obowiązkowi zwalczania	140
Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 23 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych warunków weterynaryjnych przy zbieraniu, przetwarzaniu, grzebaniu lub spalaniu zwłok zwierzęcych i ich części oraz odpadów poubojowych (Dz. U. z dnia 15 stycznia 1999 r. nr 3, poz. 23)	141
Załącznik – Warunki mikrobiologiczne, jakie powinny spełniać produkty wytworzone w zakładzie utylizacyjnym	146
Piśmiennictwo	148